

פרקי נגינה לבני הנעורים

"אני מאזין ומקשיב לצלילי ארצנו

מאזין ומשמיע". א.א. בוסקוביץ'

היצירה ראתה אור לראשונה ב-1945 (הוצאת ניידט). פרקי הסוויטה חוברו עבור תלמידי הפסנתר של המלחין בין השנים 1940-1944. אחרי פרק זמן זה חדל בוסקוביץ' ללמד פסנתר והקדיש את עיקר זמנו לקומפוזיציה והוראתה. פרקי הסוויטה בעלי אופי ריקודי ושופעים רעננות וחדוות חיים, בסגנון המגוון והמיוחד הם מבטאים את הווי ארצנו. הניב המוסיקלי המעניק לפרקי הסוויטה את ההצללות ואת הצביון המזרחי נובע מהמרכיבים הבאים:

- המסגרת הצלילית - שילוב מודוסים שונים הבנויים על צליל מרכזי משותף.
- המרווחים העיקריים - סקונדה, קוורטה, קווינטה, ספטימה.
- החומר ההרמוני הנובע מהמפגש בין קווים מלודיים שונים.
- מרכיבים בולטים - קווינטות מקבילות (אורגנום), צלילים נחים (בורדון), אוסטינאטו מלודי וריתמי [ראה "דבקה" (2) ו-הלווי ב "נופיה" (4)].
- תבניות מלודיות קצרות החוזרות בוואריאנטים, אוניסונו, הטרופוניה, עיטורים, מהלכים כרומאטיים ברבדים השונים של המרקם.
- הסגנון הפסנתרני - סוגי סטאקטו שונים (מהפיציקאטו ועד המארטלאטו), בדומה לפריטה הקצבית והנמרצת בכלים המזרחיים כגון העוד, הסנטור, והקאנון. המלווים ע"י תוף הדרבוקה.

ה ו ד י ה

הפרק הפותח הוא לירי באופיו, המפעם (טמפו) מהיר אך נינוח. המסגרת הצלילית- שילוב בין המודוסים יוני ולידי על סול ודורי ומיקסולידי על לה.

הרב שיח שבין הקולות מתגוון ע"י הווריאנטים הכרומאטיים והמיית הבורדונים. המקצבים הסינקופיים ביד השמאלית מגבירים את תנופת הריקוד הנרגעת עם הפסוקים המסיימים.

דָּ בָּ קָ ה (רקוד ערבי)

הדְּבָקָה היא מחול גברי הקשור ברוב האירועים החגיגיים בחברה הערבית והדרוזית במזרח התיכון. שורת המחוללים מובלת ע"י סולן. הרקיעות והניתורים המלווים בקריאות נלהבות בולטים על רקע הנעימה של החליל.

המסגרת הצלילית - עירוב של המודוסים - דורי, מיקסולידי ויוני על רה. המפעם מהיר והמוסיקה מלאת חן וקלילות. התבניות המלודיות - והריתמיות הקצרות, האוניסונו, הרב-קוליות מתגוונות עם צלילי הבורדונים והאופי העיטורי של תבניות החלקי שש-עשירות, מעניקות למוסיקה את הצביון המזרחי.

ר י ק ו ד

צורת הפרק היא א-ב-א. המסגרת הצלילית של חטיבה א' נוטה אל המודוס האולי על רה. בחטיבה ב' שומעים את המודוס המיקסולידי על דו. לחטיבה הפותחת וזו הסוגרת מפעם מדוד, החטיבה האמצעית מהירה וקלילה יותר. השוני בארטיקולציה וההטרופוניה בין הקולות שולח את הדמיון אל ההצללות של חליל הרועים, אליו מתלווה פריטת העוד ותיפוף הדרבוקה. השימוש בפדל מעניק לקול העליון איכות פעמונית מהדהדת מבלי לטשטש את הסטקאטו הרענן והקליל שבקול התחתון.

נופיה (פסטרלה)

המסגרת הצלילית - מודוס דורי על רה ודו. המפעם מתון אך זורם, האווירה לירית ורגועה. בפרק זה הקול התחתון הוא מעין לווי בסגנון נוקטורני הנע בתבנית מקצבית של 5/8 למשך כל היצירה. הווריאנטים המלודיים של הקול התחתון מסתלסלים סביב "צלילי הציר" רה-סול-דו ויוצרים דו-שיח מגוון עם המנגינה שבקול העליון. המשפטים המורכבים מתבניות מלודיות קצרות, מעוטרות ומשתנות מרמזות על סגנון השירה התימנית או על אילתור של חליל הרועים המזרחי. השימוש בחצי פדל מעניק לאיכות הצלילית גוון של מרחב פתוח, חוץ-ביתי מבלי לטשטש את הארטיקולציה של המנגינה ואת בהירות הגלים הרכים של הליווי.

בורלסקה

הבורלסקה היא מהתלה מוסיקלית, אופייה בשעשוע. המסגרת הצלילית - עירוב בין המודוסים- והמיקסולידי על סול לבין דורי על רה. אופי היצירה נמרץ ומוטורי, המפעם מהר. משחק הצלילים מתנהל בעיקרו סביב הבורדון הכפול של דו ורה, מרווחי הקוורטה והקווינטה שולטים. חדות החיים פורצת מכל תנועה, ההדגשות בסופי הפסוקים מגבירים את הלהט שבריקוד שכולו קצב, כולו תיפוף. נגינת סטקאטו מבריק ופדלים ריתמיים תורמים לאופי המוטורי-ריתמי של הבורלסקה.

מחול רועים

הסוויטה מסתיימת עם ריקוד רענן ונמרץ המבוסס על נעימה עממית ישראלית. המסגרת הצלילית של החטיבה הפותחת והסוגרת - מודוס אאולי על מי ולה, וזו של החטיבה האמצעית - עירוב בין שני מודוסים-יוני ואאולי על סי. הבורדונים הכפולים הנשמעים במשלבים השונים של המרקם מגוונים את הווריאנטים ההטרופוניים של הנעימה. מפעם חטיבת ב' מהיר וקצב השמיניות מתמיד בעקשנות. מבנה הפסוקים משתנה באופן תדיר ויוצר תחושה של מעין משקל חופשי, התיפוף על הצליל סי מסעיר את הרקדנים במעגליהם. ההתרגעות הקצרה מכינה את הלהט של המחול לקראת הסיום. מרים בוסקוביץ'

2014